

Eurofondy pomáhajú rozvíjať Žilinský kraj

Krajšie námestia, bezpečnejšie cesty a rozvoj turizmu. To je výsledok čerpania zdrojov Regionálneho operačného programu v našom kraji.

Po takmer troch rokoch sa postupne ukončujú projekty revitalizácie námestí za 54 miliónov eur v Žilinskom samosprávnom kraji (ŽSK). Putovali do 73 úspešných obcí a miest, ktoré získali financie na svoje projekty z Regionálneho operačného programu. Obyvatelia väčšiny z nich si dnes užívajú vymožené námestia, detské ihriská, vysadenú zeleň, opravené chodníky či nové autobusové zastávky. Všetko sa začalo v roku 2009, keď bola vyhlásená výzva na čerpanie finančných prostriedkov z EÚ v rámci opatrenia Regenerácia sídiel. Zareagovalo na ňu spolu 109 z celkového počtu 138 oprávnených žiadateľov z radov miestnych samospráv. Išlo tak o druhú najväčšiu oblasť podpory Regionálneho operačného programu vôbec. Starostovia a primátori s minimálnym 5 percentným spolufinancovaním získali významné zdroje na skrášlenie verejných priestranstiev, keďže väčšina samospráv by si investície v podobnom rozsahu z vlastných zdrojov nemohla dovoliť. Dnes sú výsledkom trojročného úsilia rekonštrukcie námestí za 12 miliónov eur na Orave, 8 miliónov putuje do 14 obcí a miest na Liptove a z krajších centrálnych zón sa tešia aj obyvatelia 21 obcí a miest Horného Považia a 3 v Turci. Na Kysuciach bolo úspešných 15 projektov. Doteraz sa podarilo dokončiť rekonštrukcie v 47 obciach a mestách.

Historicky najväčšie premeny centier

Jednou z obcí, ktorá získala financie a svoj rozsiahly a historicky jedinečný projekt dotiahla do úspešného záveru je Dlhá nad Oravou. V okolí Kostola sv. Ladislava vznikol vďaka eurofondom nový priestor s využitím na kultúrne účely, ale aj oddych. Osadenie 24 svietidiel verejného osvetlenia a viac ako 400 metrov obnovených chodníkov s mostom je len ukážka toho, čo sa obci podarilo zabezpečiť vďaka finanč-

nému príspevku vo výške takmer 284-tisíc eur. Cieľom bolo predovšetkým zvýšenie bezpečnosti v obci. Pridanou hodnotou je vysadená verejná zeleň spríjemňujúca život obyvateľom i návštevníkom centra, ktoré je dnes už bezbariérové. „Zrealizovaný projekt bol začiatkom aktivít, zameraných na zvýšenie kvality a bezpečnosti verejných priestranstiev v našej obci. V súčasnosti realizujeme a pripravujeme ďalšie etapy prác, ktorých výsledkom bude skvalitnenie a spríjemnenie života našich občanov,“ povedal Ján Kamas, starosta obce Dlhá nad Oravou. Jedinečnú historickú premenu zažila aj Oravská Polhora. Dnes má vďaka využitej finančnej pomoci atraktívnejšiu oddychovú zónu, ktorú dotvára viacúčelové ihrisko určené na relax a športové možnosti. Obyvatelia si však pochvalujú aj ďalšie zlepšenia, ktoré priniesol projekt celkovej revitalizácie. Patrí

medzi ne osadenie 18 lúčnych elektricky úsporného verejného osvetlenia, nové lavičky, ale aj dôležité drobnosti ako sú stojany na bicykle pre domácich športovcov a turistov. Nový ráz obce umocnila aj novovysadená zeleň. V regióne Orava doteraz úspešne zavŕšilo rekonštrukcie námestí 17 obcí. Ďalšie tri čakajú v súčasnosti na ukončenie.

Blížšia košeľa ako kabát - platí aj v prípade čerpania eurofondov

Pomocnú ruku pri náročnej administratívnej súvisiacej s projektmi poskytol starostom a primátorom Žilinský samosprávny kraj prostredníctvom odboru SORO pre ROP. Sprostredkovateľský orgán pod Riadiacim orgánom pre Regionálny operačný program pôsobí v kraji od roku 2007 a pomáha získavať finančnú pomoc z Európskej únie. Počas jeho doterajšej činnosti bolo v rámci

Dlhá nad Oravou

V obci vznikol vďaka eurofondom priestor, ktorý sa dá využiť na kultúrne účely a oddych.

riaditeľa odboru SORO pre ROP Milan Ovseník.

Bezpečnejšie cesty v regiónoch

Prioritou Žilinského samosprávneho kraja pri čerpaní európskych peňazí bola a je kvalitnejšia cestná infraštruktúra. Za zdravotnou či sociálnou starostlivosťou, ale aj kultúrou, vzdelaním, či nákupmi tak dnes aj vďaka dvom etapám ROP dochádzajú obyvatelia po zrekonštruovaných cestách II. a III. triedy. Podarilo sa ich opraviť za minimálneho 5 percentného spolufinancovania zo strany kraja, ktorý je vlastníkom týchto komunikácií. Celková preinvestovaná suma v piatich regiónoch sa vyšplhala na viac ako 22 miliónov eur. Nasmerovanie investícií, na ktoré chcel kraj využiť europeniaze však obmedzovali podmienky zo strany EÚ. Rekonštruované úseky museli spájať obce nachádzajúce

období budeme preto žiadať navýšenie, aby sme mohli pokračovať v rekonštrukcii aj v iných častiach kraja,“ povedal predseda ŽSK Juraj Blanár. V regióne Horné Považie sa opravilo 10 percent komunikácií druhej triedy a približne 20 percent ciest III. triedy za viac ako 5,1 milióna eur. Spolu 1,8 milióna putovalo na obnovu liptovských komunikácií. Takmer rovnaká suma sa preinvestovala aj na Orave. V rámci investície 2,5 milióna eur sa podarilo opraviť takmer 19 percent celkovej dĺžky komunikácií II. triedy v Turci a viac ako 10 percent ciest III. triedy. Na tranzitnou dopravu mimoriadne zaťažované Kysuce sa v rámci dvoch etáp ROP na cestách preinvestovalo dovedna 2,9 milióna eur.

Žilinský kraj láka turistov

Krajšie a bezpečnejšie námestia a kvalitnejšia infrastruk-

ture potrebnou propagáciou turizmu. Na financovanie využívajú zdroje z ROP v rámci opatrenia Podpora a rozvoj infraštruktúry cestovného ruchu. V Žilinskom kraji v rámci neho úspešne žiadali o prostriedky 6 žiadateľov so 7 projektmi. Medzi nimi bol úspešný aj Žilinský samosprávny kraj. Na projekt Žilinský kraj templárov získal nenávratný finančný príspevok vo výške 237-tisíc eur. „Chceme prezentovať naše jedinečné historické bohatstvo súvisiace s rytiermi templárskeho rádu na našom území. Žilinský kraj templárov predstaví historickú previazanosť pamiatok na svojom území so stredovekými rytiermi prostredníctvom tematických letných i zimných podujatí na hradoch Likava, Orava, Blatnica, Strečno a v Kaštieli Radola,“ doplnil predseda ŽSK Juraj Blanár. Prostredníctvom témy stredoveku predstaví kraj návštevníkom

Oravská Polhora

Obec má v súčasnosti atraktívnejšiu oddychovú zónu, ktorú dotvára viacúčelové ihrisko. Nový ráz obce umocnila aj novovysadená zeleň.

Čimhová

Vďaka druhému kolu ROP sa podarilo opraviť v minulom roku aj úsek cesty v tejto obci.

ROP vyhlásených dovedna 5 výziev na predkladanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok v objeme 76 miliónov eur. V rámci nich bolo 128 prijatých žiadostí, z ktorých bolo 89 schválených. Žilinský kraj je tak lídrom v čerpaní financií z eurofondov. „Odozvy od žiadateľov a prijímateľov ukazujú, že pre obce a mestá, ktoré riešili svoje problémy s orgánmi v Bratislave, je umiestnenie sprostredkovateľského orgánu do Žiliny obrovská pomoc a výrazne sa tak zjednodušila komunikácia. Starostovia a primátori môžu počas celej realizácie projektu rátať s pomocou a praktickými radami jeho pracovníkov,“ povedal

Spoznajte život templárov

Pre domácich i zahraničných návštevníkov pripravuje ŽSK tematické templárske podujatia predstavujúce život v stredoveku v každom regióne kraja.

sa v póloch rastu s obcami mimo týchto pól. Výsledkom je dnes už 160 kilometrov zrekonštruovaných ciest II. a III. triedy. „V súčasnosti máme k dispozícii už len 4 mil. eur v 3. výzve ROP, ktorú plánujeme čerpať. Na obnovu našich ciest by sme však potrebovali niekoľkonásobne viac finančných prostriedkov. V ďalšom programovom

túra spríjemňuje každodenný život obyvateľom regiónov kraja. Moderné i historické centrá však obce a mestá prezentujú pred domácimi a zahraničnými návštevníkmi. Zvýšenie záujmu turistov o krásy a zaujímavosti, ktoré regióny ponúkajú, podporuje kraj a miestne sa

tradičnú stredovekú gastronómiu, historické jarmoky či templárskych bojovníkov. Súčasťou pripravovaných aktivít projektu je vedecká konferencia Templárske výpravy v Žilinskom kraji, internetový portál www.templarskykraj.sk, ale aj interaktívne mapy či informačné materiály.

Text: Jana Špiláková. Foto: archív ŽSK.